

Brüssel, 16. märts 2021
(OR. en)

6603/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0052 (NLE)

ECOFIN 191
FIN 140
UEM 42

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega antakse Eesti Vabariigile
määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks
COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) ...,

...,

**millega antakse Eesti Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel
ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks
COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA),¹ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

¹ ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

ning arvestades järgmist:

- (1) Eesti taotles 4. veebruaril 2021 liidult finantsabi eesmärgiga täiendada riiklikke meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ning sellest tingitud sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.
- (2) COVID-19 puhang ja Eesti rakendatud erakorralised meetmed puhangu ohjeldamiseks ning selle sotsiaal-majanduslike ja tervisega seotud tagajärgede leevendamiseks, mõjuvad riigi rahandusele eeldatavasti rängalt. Komisjoni 2020. aasta sügisproгноosi kohaselt oleks Eesti valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg 2020. aasta lõpuks olnud vastavalt 5,9 % ja 17,2 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2021. aasta talvise vaheproгноosi kohaselt vähenes Eesti SKP 2020. aastal 2,9 %.
- (3) COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Eesti tööjõust. See on kaasa toonud Eesti avaliku sektori kulude järsu ja olulise suurenemise COVID-19 puhanguga seotud lühiajaliste tööturu toetusmeetmete, muude samalaadsete meetmete ning asjakohaste tervishoiumeetmete tõttu, nagu on kirjeldatud põhjendustes 4–9.

- (4) Eesti 4. veebruari 2021. aasta taotluses osutatud valitsuse 17. novembri 2016. aasta määrusega nr 130 „Tööhõiveprogramm 2017–2020“, mida muudeti 2020. aastal,¹ kehtestati lühiajaline tööturu toetusmeede töökohtade säilitamiseks (meede jõustus 23. märtsil 2020). Meetme eesmärk oli toetada erasektori töötajaid, kelle palka või tööaega oli eriolukorra olulise mõju tõttu ajutiselt vähendatud, makstes töötajatele kuni 70 % nende keskmisest kuupalgast või töötasust, ülempiiriga 1 000 eurot töötaja kohta kuus. Tegemist oli ajutise meetmega, mis kehtestati eriolukorra ajaks 2020. aasta märtsist maini. Arvestades hädaolukorra jätkuvat mõju, muudeti määrust nr 130 uuesti² ja seda kohaldati muudetud redaktsioonis 2020. aasta juuni lõpuni. Töötasu hüvitise meetme tingimusi kohandati selliselt, et töötasu hüvitist vähendati kuni 50 %-ni töötaja keskmisest kuupalgast/töötasust ja kehtestati ülempiir 800 eurot töötaja kohta. Töötajale töötasu hüvitise saamiseks pidid ettevõtjad maksma töötasu vähemalt 150 eurot (brutosummas) kuus, selleks et iga töötaja saaks kuus vähemalt 584 eurose sissetuleku, mis on võrdne töötasu alammääraga.

¹ Riigi Teataja (RT) I, 20.3.2020, 3.

² RT I, 30.5.2020, 4.

- (5) Eesti 4. veebruari 2021. aasta taotluses osutatud valitsuse 9. aprilli 2020. aasta määrusega nr 26 „Erivajadusega lapse vanema toetuse saamise ja maksmise tingimused ning toetuse arvutamise alused“¹ kehtestati asendussissetulek vanematele, kes pidid eriolukorra ajal töötamise peatama, et hoolitseda oma hariduslike erivajadustega laste eest. Tegemist oli ajutise meetmega, mis kehtestati eriolukorra ajaks 12. märtsist 17. maini 2020. Toetus arvutati vanema palgalt 2019. aastal makstud sotsiaalmaksu alusel. Toetus kattis 70 % ühe vanema keskmisest päevapalgast või -tasust.

¹ RT I, 10.4.2020, 5.

- (6) Eesti 4. veebruari 2021. aasta taotluses osutatud kultuuriministri 30. aprilli 2020. aasta määrusega nr 7 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusmeede laulu- ja tantsupeo liikumises osalevatele kollektiividele“¹ ja kultuuriministri 30. aprilli 2020. aasta määrusega nr 9 „COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuuri- ja spordivaldkonnale“² (kehtis 3. maist kuni 11. septembrini 2020) ning 26. novembri 2014. aasta määrusega „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“, mida on muudetud 2020. aastal,³ kehtestati vabakutseliste loovisikute, sporditreenerite ning koori- ja tantsurühmade juhtide lühiajaline toetusmeede. Tegemist oli COVID-19 puhangust tuleneva eriolukorra ajaks kehtestatud ajutise meetmega. Vabakutselistele loovisikutele maksti toetust kahe kuu jooksul miinimumpalgaga võrdses summas. Koori- ja tantsurühmade juhtidele ning sporditreeneritele maksti riiklikku toetust, mis moodustas 70 % ajavahemikul 2019. aasta oktoobrist 2020. aasta veebruarini teenitud keskmisest palgast või töötasust, ning millele kehtestati ülempiir 1 000 eurot. Sporditreenereid toetati 50 % ulatuses nende tavapärasest palgast või töötasust, ülejäänud 50 % maksis spordiorganisatsioon.

¹ RT I, 30.4.2020, 28.

² RT I, 30.04.2020, 29.

³ RT I, 5.5.2020, 21.

- (7) Eesti kehtestas ka mitmeid tervishoiuga seotud meetmeid COVID-19 puhangu tõkestamiseks. Eesti 4. veebruari 2021. aasta taotluses on osutatud Riigikogu 15. aprilli 2020. aasta seadusele „Riigi 2020. aasta lisaeelarve seadus“¹, mis hõlmab tervishoiuga seotud meedet, mis on võimaldanud valitsusel osta isikukaitsevahendeid ning täiendavat üldist lisavarustust ja tarvikuid.
- (8) Eesti 4. veebruari 2021. aasta taotluses osutatud valitsuse 23. aprilli 2020. aasta määrusega nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“² kehtestati lühiajaline toetuskava haiglatele, et hüvitada COVID-19 osakondadesse ja intensiivraviosakondadesse ajutiste töötajate värbamisega kaasnevad kulud ning maksta arstide, õdede ja muude seotud töötajate pikema tööaja eest. Toetuskavast kaetakse kulud, mis on seotud haiglate COVID-19 osakondade ja intensiivraviosakondade täiendava personalivajadusega. Lisatööjõud palgati kõrgema palgaga, et töötajaid hädaolukorras motiveerida.
- (9) Eesti 4. veebruari 2021. aasta taotluses osutatud valitsuse 23. aprilli 2020. aasta määrusega nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“³ kehtestati töötajatele esimese kolme haiguspäeva eest makstav hüvitis. Tegemist oli ajutise meetmega, mis kehtestati eriolukorra ajaks 13. märtsist 17. maini 2020. Eesti Haigekassa hüvitas kindlustatud isikutele esimesed kolm haiguspäeva, mille eest tavaliselt maksab töötaja, kui COVID-19 tõttu suurenes haigus- ja hoolduspuhkuste kasutamine.

¹ RT I, 21.4.2020, 2.

² RT I, 24.4.2020, 13.

³ RT I, 24.4.2020, 13.

- (10) Eesti vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Eesti on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud kulud on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 230 000 000 euro võrra COVID-19 puhangu sotsiaal-majandusliku mõju leevendamiseks võetud riiklike meetmete tõttu. See kujutab endast kulude järsku ja olulist kasvu, mis on seotud nii uute meetmetega kui ka nõudluse kasvuga olemasolevate meetmete järele, mis koos hõlmavad märkimisväärse osa Eesti tööjõust.
- (11) Komisjon on vastavalt määruse (EL) 2020/672 artiklile 6 konsulteerinud Eestiga ja veendunud, et avaliku sektori tegelikud kulutused on järsult ja oluliselt suurenenud seoses COVID-19 puhangu tõttu rakendatud lühiajalise tööturu toetusmeetmete, muude samalaadsete meetmete ning asjakohaste tervishoiumeetmetega, millele on osutatud 4. veebruari 2021. aasta taotluses.
- (12) Seetõttu tuleks anda finantsabi, et aidata Eestil tegeleda COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega. Komisjon peaks vastu võtma otsused osamaksete tagasimaksetähtaegade, suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse kohta tihedas koostöös riigi ametiasutustega.
- (13) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse alutada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teatada komisjonile võimalikest riigiabi juhtudest.

- (14) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Eesti olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning määrusele (EL) 2020/672 vastavaid finantsabi taotlusi, mille teised liikmesriigid on juba esitanud või kavatsevad esitada, kohaldades seejuures võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Eesti vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud tingimustele.

Artikkel 2

1. Liit annab Eestile laenu kuni 230 000 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.
2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 18 kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.
3. Komisjon teeb liidu finantsabi Eestile kättesaadavaks kuni kaheksa osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühes või mitmes osas. Esimese osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellisel juhul määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad kindlaks nii, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist ei ületataks lõikes 1 osutatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega.
4. Esimene osamakse makstakse välja määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel.

5. Eesti tasub iga osamakse eest määruse (EL) 2020/672 artiklis 4 osutatud liidu rahastamiskulud ning kõik sellest rahastamisest tulenevad muud tasud, kulud ja väljaminekud, mis liidul tekivad käesoleva artikli lõike 1 kohase laenu andmisega.
6. Osamaksete suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse otsustab komisjon.

Artikkel 3

Eesti võib rahastada järgmisi meetmeid:

- a) valitsuse 17. novembri 2016. aasta määrusega nr 130 „Tööhõiveprogramm 2017–2020“ (muudetud 2020. aastal) ette nähtud lühiajaline tööturu toetusmeede töökohtade säilitamiseks;
- b) valitsuse 9. aprilli 2020. aasta määrusega nr 26 „Erivajadusega lapse vanema toetuse saamise ja maksmise tingimused ning toetuse arvutamise alused“ ette nähtud asendussissetulek vanematele, kes pidid eriolukorra ajal töötamise peatama, et hoolitseda oma hariduslike erivajadustega laste eest;

- c) kultuuriministri 30. aprilli 2020. aasta määrusega nr 7 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusmeede laulu- ja tantsupeo liikumises osalevatele kollektiividele“ ja kultuuriministri 30. aprilli 2020. aasta määrusega nr 9 „COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuuri- ja spordivaldkonnale“ ning 26. novembri 2014. aasta kultuuriministri määrusega „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“, mida on muudetud 2020. aastal, ette nähtud vabakutseliste loovisikute, sporditreenerite ning koori- ja tantsurühmade juhtide lühiajaline toetusmeede;
- d) Riigikogu 15. aprilli 2020. aasta seadusega „Riigi 2020. aasta lisaeelarve seadus“ hõlmatud tervishoiuga seotud meede, mis võimaldas valitsusel osta isikukaitsevahendeid ning täiendavat üldist lisavarustust ja tarvikuid;
- e) valitsuse 23. aprilli 2020. aasta määrusega nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“ ette nähtud lühiajaline toetuskava haiglatele, et hüvitada COVID-19 osakondadesse ja intensiivraviosakondadesse ajutiste töötajate värbamisega kaasnevad kulud ning tasuda arstide, õdede ja muude töötajate pikema tööaja eest;
- f) valitsuse 23. aprilli 2020. aasta määrusega nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“ ette nähtud töötajatele makstav hüvitis esimese kolme haiguspäeva eest.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Eesti Vabariigile.

Käesolev otsus jõustub selle adressaadile teatavakstegemise päeval.

Artikkel 5

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja
